

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΔΙΑΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΜΑΘΗΜΑ 3ο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Συνέχεια συνάρτησης

Βασίλης Γκιμίσης

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Μια συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ λέγεται συνεχής στο $x_0 \in A$ αν

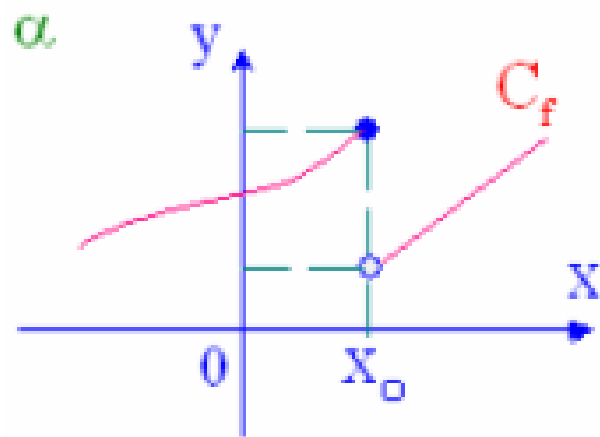
$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$$

Παρατηρήσεις:

- Αν η συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ είναι συνεχής για κάθε $x \in A$, τότε λέγεται συνεχής στο A .
- Η συνέχεια μιας συνάρτησης εξετάζεται μόνο σε σημεία x_0 που ανήκουν στο πεδίο ορισμού της.

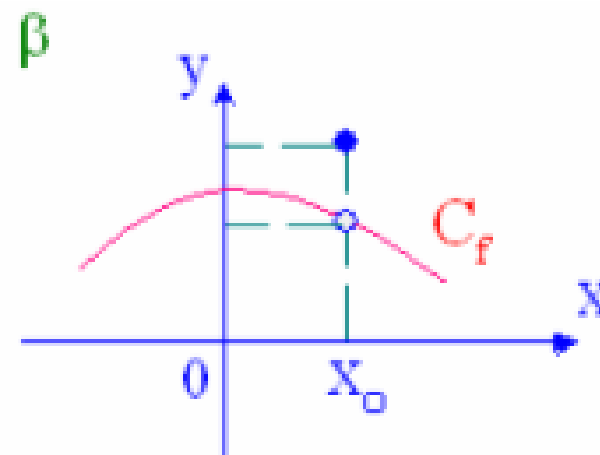
▪ Αν η f είναι συνεχής σε κάποιο διάστημα τότε η γραφική της παράσταση είναι μια συνεχής γραμμή

- Μια συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$, **δεν είναι συνεχής** στο $x_0 \in A$ στις παρακάτω περιπτώσεις:

Το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ δεν υπάρχει, διότι:

$$\lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x)$$

Το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ υπάρχει, όμως είναι:

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) \neq f(x_0)$$

■ Όλες οι γνωστές μας συναρτήσεις και οι πράξεις οι πράξεις μεταξύ αυτών είναι συνεχείς.

Παραδείγματα:

Για $x_0 \in \mathbb{R}$, έχουμε:

$$\alpha. \quad \lim_{x \rightarrow x_0} \eta \mu x = \eta \mu x_0$$

$$\beta. \quad \lim_{x \rightarrow x_0} \sigma \upsilon \nu x = \sigma \upsilon \nu x_0$$

$$\gamma. \quad \lim_{x \rightarrow x_0} e^x = e^{x_0}$$

$$\delta. \quad \lim_{x \rightarrow x_0} \ell \nu x = \ell \nu x_0, \quad \text{αν} \quad x_0 > 0$$

Παραδείγματα:

1. Να μελετήσετε ως προς τη συνέχεια τις συναρτήσεις που ακολουθούν.

$$\alpha. \quad f(x) = \frac{1}{x}, \quad x \neq 0 \qquad \beta. \quad g(x) = \frac{x^2 - 1}{x + 1}, \quad x \neq -1$$

Λύση:

α. Για κάθε $x_0 \in \mathbb{R}$ με $x_0 \neq 0$ ισχύει:

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{x} = \frac{1}{x_0} = f(x_0)$$

Άρα η f είναι συνεχής για κάθε $x \in \mathbb{R}$, με $x \neq 0$.

β. Για κάθε $x_0 \neq -1$ έχουμε $x_0 + 1 \neq 0$ και τότε:

$$\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x^2 - 1}{x + 1} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x_0^2 - 1}{x_0 + 1} = g(x_0)$$

Άρα η g είναι συνεχής για κάθε $x \neq -1$.

2. Να μελετήσετε ως προς τη συνέχεια τη συνάρτηση που ακολουθεί:

$$h(x) = \begin{cases} x+1, & x < 1 \\ 2-x, & x \geq 1 \end{cases}$$

Λύση:

** Για $x < 1$, η συνάρτηση είναι: $h(x) = x+1$

Άρα είναι συνεχής.

** Για $x > 1$, είναι: $h(x) = 2-x$

Άρα και σ' αυτή την περίπτωση είναι συνεχής.

** Ειδικότερα στο σημείο $x_0 = 1$, παρατηρούμε ότι:

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} h(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} (x+1) = 1+1 = 2$$

και

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} h(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} (2-x) = 2-1 = 1$$

Επειδή:

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} h(x) \neq \lim_{x \rightarrow 1^+} h(x)$$

Δεν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow 1} h(x)$, επομένως δεν είναι συνεχής στο σημείο $x_0 = 1$.

3. Να εξηγήσετε γιατί η συνάρτηση:

$$f(x) = \eta\mu(x^2 + 9), \quad x \in \mathbb{R}$$

είναι συνεχής.

Λύση:

Υπενθύμιση

Αν δύο συναρτήσεις είναι συνεχείς και οι πράξεις που ορίζονται μεταξύ αυτών θα είναι συνεχείς.

Η συνάρτηση $g(x) = x^2 + 9$, $x \in \mathbb{R}$ είναι συνεχής ως πολυωνυμική.

Επίσης και η συνάρτηση $h(x) = \eta\mu x$, $x \in \mathbb{R}$ είναι συνεχής.

Επειδή:

$$f(x) = (h \circ g)(x), \quad x \in \mathbb{R}$$

η f θα είναι επίσης συνεχής ως σύνθεση συνεχών συναρτήσεων.

4. Δίνεται η συνάρτηση:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x^3 - 4x^2 + 3x}{x^2 - x}, & x < 0 \\ -3 + \beta, & x = 0 \\ e^x - \alpha, & x > 0 \end{cases}$$

όπου $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$, σταθεροί αριθμοί.

I. Να βρείτε:

α. $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x)$

β. $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x)$

γ. Την τιμή του α ώστε να υπάρχει το όριο $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$

II. Αν $\alpha = 4$, να υπολογίσετε τον αριθμό β ώστε η f να είναι συνεχής στο $x = 0$.

(Πανελλήνιες 2007, Ημερήσια Τ.Ε.Ε.)

Λύση:

$$\begin{aligned} \text{I. } \alpha. \quad \lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x^3 - 4x^2 + 3x}{x^2 - x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x(x^2 - 4x + 3)}{x(x - 1)} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x^2 - 4x + 3}{x - 1} = \frac{3}{-1} = -3 \end{aligned}$$

$$\beta. \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} (e^x - \alpha) = e^0 - \alpha = 1 - \alpha$$

γ. Για να υπάρχει το όριο, θα πρέπει:

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x)$$

$$\text{άρα:} \quad -3 = 1 - \alpha \quad \Leftrightarrow \quad \boxed{\alpha = 4}$$

II. Για να είναι συνεχής στο $x = 0$, θα πρέπει:

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = f(0)$$

$$\text{Όμως για } \alpha = 4, \text{ είναι: } \lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = -3$$

$$\text{Άρα πρέπει:} \quad -3 + \beta = -3 \quad \Leftrightarrow \quad \boxed{\beta = 0}$$

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τις απορίες και τις ερωτήσεις σας στείλτε τις στο e-mail:

v_gimis@hotmail.com

**Όταν ομαδοποιηθούν οι απορίες και οι ερωτήσεις σας θα οριστεί
ζωντανό μάθημα για να τις συζητήσουμε.**